

Ali obljubil sem ti od snažnosti Šavničarjev in Pesničarjev pisati, kamor me je pa bes odnesel? No, čakaj malo!

Po višinah goriškega sveta med Muro in Dravo stoji hram na hramu, koča na koči. Čez celi svet vladajo v jeseni glasni klopotci. Vsaki ima drug glas, eden kostanjev, drug bukov. Nad klopotci pa se smeja modro nebo in pod klopotci zelene trate. Pod modrim nebom lečejo pisane srake in požrešni vrabci, kateri se ne bojijo klopotcev; na zelenih tratah pa skače vesela čredica, oče plemenitaš na sredi, in babica jalovica nar bolj zadej. Za njimi pa kobaca mali čeh, kakor Pesničarji pastirja imenujejo, piskajočega v javorovo žveglico ali vorglice glasne, ktere imajo cévi iz terstja. Zale deklinice popevajo mične pesmice, ktere med narodom se rodijo, čeravno ne veš iz ktereга koša. Pesniki se ne podpisujejo, kakor naši jahači pegazovi, in nihče ne vé zložitelja pesmi in napeva.

Pesmi so včasih prav satiriške (zabavljive). Letos sem eno takšno čul od male deklinice regetati:

Burdežev mlin se v en kraj derži,
Ker se mu že dolgo grom pretí,
Halek ide dol po vratah,
Na ramah nese debeli peh;
Če ne bo mlel, pa bode phal,
Da le bo babam rajtengo dal.

Pamanek mali se je šegaril čez nekakošnega mlinarja v soseski; al kdo je pesmico složil, nisem mogel zvedeti.

Druge so prav zaljubljene, in poltenost je skrita pod lepo sliko, na primer:

Čel'ce so zletele
Bariki na krilo,
Kdor je bo ogrebal? —
Juri Motovilo.

Koliko še pesniškega zaklada tiči v narodu! Da bi iz tega slovenski pesniki jemali, z veliko večim vspehom bi se obdelovalo polje slovenskega pesništva, kakor pa da posnemajo nemške in francozke „Weltschmerzler“ ali pa pesniške razsajavce, katerim na svetu nič ni po volji.

Posebno se tukajšni svet smé imenovati domovina slovenskih pesem. Tudi v napevih vlada bister skok, ne pa leni vlak Pohorcov. Vés svet je tukaj pesnišk in pesmice posluša: zelena lipa pesmice čbelic, sladko tersovje pesmice širičkov, gosto germovje pesmice slavičev; tako tudi prebivavci teh krajev so pesniške nature; v govoru se versti slika na sliko, in celó hod njihov je ritmišk.

Vendar, da zavidnosti ne izbudim drugih Slovincov, posebno kranjskih, ker že v starih pismih najdem: „Die Krainer und Steyrer sollen haben ain Verstand“, jih nočem več danes hvaliti. Tak ali srečno! Tvoj Vitomar.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Postojne 1. dec. — m. — Že dolgo niste nič dobili iz našega kraja; nate tukaj pešico novic! Že leta 1855 je bilo v Postojni 12 sodov vipavskega vina zapečatenih, ker vino ni samo že zavrelo, temuč se tudi že v gnijenje preverglo. To je dalo pravdo zavoljo plačila. Do novembra 1857, — cele dve leti! — je ležalo zapečateno vino v plesnivem pokoji v hramu, kamor vés čas nihče ni stopil. Mesca novembra je bila dražba za vino. Preséže mojo moč, popisati le, kakošna je bila zamašena posoda po dvelétnem počivanji v tamni ječi. Učeni bi bili gotovo z novimi plemení plesnobe in gób kemijo obogatili; tako je bila posoda poraščena. Tù in tam je molil kak razpočen obročizmed sodov. Vse je cvetelo in barve spreminjalo; zdaj je prišel čas dražbe, in po 3 kr. se je tačil bokal — kakor se je reklo — za jesih! Vidite, da je moč tudi iz takega vina jesih delati, ktero je prestopilo že zavrelico! Tako daleč smo jo dognali v Postojni, tudi

brez kemije. Kdo, kje in kako bo iz te brozge jesih delal, Bog sam vé; al to mi ne gré v glavo, da se je moglo sprideno vino cele dve leti do zadnjega spridevati, preden se smé prodati! — Še eno imam. V peči nekega hlapona (lokomotiva) je imel kurjavec cév popravljati, ktera je vodo pušala. V tem je prišlo mnogo ljudi, mašino ogledovat in premišljevat, od kod in kako pride neznana moč, ki tako silno hitro vozove po železnici góui. Kar naenkrat pokuka kurjavec vés čern iz peči. Ga viditi, ostermé vsi in peté poberó kar so najhitreje mogli, in še zdaj se ne dá nihče preveriti, da ni bil živi hudič sam, ki je pokukal, ampak kurjavec — človek! — Te dni bodo imeli naši lovci dobre dni; šli bodo nad medvede in volkove. Da bodo marsiktero kosmato uganili, je gotovo in tudi jez Vam jo bom brez odloga poslal. — Še druga. Dokler so po naši veliki cesti blago vozili, dostikrat zavoljo vozov nismo mogli ne naprej ne nazaj. Zdaj ni več toliko vožnje, zato so pa cesto nasuli tako na debelo in široko, kakor da naj bi terpela do sodnega dne. Ali se je mordato storilo, da bi cestarji ne pozabili kladvo nad cestnim kamnjem sukati, ali pa zato, da bodo kolarji s popravljanjem naših vozov več si zaslužili? — Namenil sem se tudi, zastran letošnjih postojnskih prést kaj pisati; poslal Vam jih bom raji pred pokusiti, da bi kdo po prezgodnji hvali skomine ne dobil. Mačka v canji prodajati ni dobro.

Novičar iz raznih krajev.

Slavno ministerstvo notranjih zadev je ustanovilo, da, če kdo deset let v kakem kraju prebiva in ima dostojno narejene pòselske bukvice, mu še to ne dá pravice, k tisti soseski pristajati, ker imajo poselske bukvice le veljavnost domovince ali domovinskega lista, in veljá pravilo, da zavoljo veljavnega potnega ali domovinskega lista desetletno prebivanje še ne utemeljuje pristojnosti. — Omenjeno sl. ministerstvo je z razpisom od 7. oktobra t. l. razglasilo, kako je ljudi pokopovati, kateri sami sebe umoré. — Ko je znana nesreča mogunško mesto zadela, je bila komisija odbrana, storjeno škodo prevdariti. Po pozvedbah te komisije je cele škode 1 milij. gl. Škoda zvezne terdnjave ni urajtana. — Tudi francozka armada bo obširneje zmanjšana, ker bo šesti škadron vsih konjiških regimentov razpušen, razun regimentov garde. — „Čas“ piše iz Pariza: Ko je pred dvema leti slavni poljski pésnik Mickievič umerl, so začeli za njegove sirote dnarjev nabirati, katerih se je 140 tavžent fronkov nabralo. Zdaj je naberanje končano in razdelili bodo dnarje med otroke rajnega tako, da bo vsaka dveh hčerí 37,500 frankov dobila, vsak štirih sinov bo pa prejel 18,750 frankov. — Davk od psov v Parizu je dal v letu 1857 tristo tavžent frankov (frank po 24 kr.) Ta davk je zmanjšal število psov v Parizu in okolici za 11 tavžent. — Iz Moldove in Valahije zvemo po časnikarjih, da je francozka vlada nasvetovala turški, divana razpustiti. Nekaj resnice mora v tem biti, ker naj-novejše poročila po telegrafu naznanjajo, da so se zadevne vlade zastran podonavskih knežij zedinile. Pred še se je francozki poslanec v Carigradu z Rešid pašem sprijaznil, kar so tudi poslanci posneli, ki so bili na njegovi strani. — Kitajski cesar tirja od Rusov več dežel nazaj, ktere so ti posedli. Nesejo mu jih že Rusi na barkah, ktere se bodo z angleškimi in francozkimi zedinile — o gorje Kitajcom. — Iz Lizabona naznanja nek francozk časnik (20. nov.): Bolezen je še vedno huha, kakor je bila. Zavoljo nje je sčasoma vse občenje potihnilo in nehala kupčija; zato ni bilo stiske v dnarjih tako zló čutiti, kakor drugod. 7. dan novembra je bil odločen za državni zbor, pa tako malo zbornikov se je sošlo, da so ga mogli odložiti do 7. decembra. Od malega Šmarna do 17. novembra je mačuh 10556 ljudi prijel, katerih je umerlo 3550. Šte-

vilo merličev je ostalo po dnevih precej enako, samo v tem je razloček, da razsaja zdaj bolezen po celém mestu, ko je imela pred le v enem delu mesta svoje gnjezdo. — Ni dolgo, kar sta se bila dva za zaušnice na Nemškem, kjer se sicer radi bodejo ali streljajo; dosti ste bile dve

zaušnici zabavljavcu. — Iz doljnih posávskih krajev pišejo, da je poslednji dež veliko pripomogel, da žito ložeje prihaja. Nasproti pa je brati, da je vožnja po Donavi od dné do dné tesnejša.

Povabilo za naročbo „Novic“ za prihodnje leto 1858.

Ker v prihodnjem letu nastopijo „Novice“ že šestnajsti tečaj, so častitim svojim bravcom v vsem tako dobro znane, da pri vabilu na novo naročbo le toliko rečemo, da kakor dosihmal hočejo tudi v prihodnje biti **središče slovstvenega življenja** slovenskega naroda, **podučne na mnogo strani in kratkočasne tudi**, verh tega pa pošiljati **novičarja po vsem svetu** in po njem pridno mislijo donášati bravcom svojim novosti vsake baže.

Obsežek in jezik „Novic“ ostaneta tedaj pri starem tudi v novem letu, in s krepko pripomočjo najslavniših pisateljev slovenskih, ktere prosimo ob enem za prihodnje rodoljubno podpiranje „Novic“, da bi ravno po starih vodilih svojim bravcom **vedno mlade** ostale.

Le v **eni sami reči** se bojo premenile zavoljo davka, kateri bo zadel tudi naš list, in ta prememba bo, da to, kar so prinesle dosihmal **dvakrat v tednu**, bojo prihodnjič prinesle **na enkrat**. Dosihmal je namreč izhajalo vsako sredo in saboto **pol pôle**, v novem letu bode **vsako sredo** izhajala **cela pôla**. Izvolili pa smo po dolgem prevdarjanji in po nasvetu mnogih prijatlov to premembo zato, da preveč ne podražimo „Novic“ in jih ne odtegnemo takim naročnikom, ktere bi težko stalo skor dva goldinarja več plačevati za-nje, ako bi izhajale kakor dozdej dvakrat v tednu.

Da pa tudi pri **enkratnem** izhajanju „Novic“ vsaki teden (pri katerem, memogredé rečemo, bojo braveci še na gotovem dobičku, ker bojo vprihodnje vsaki teden kakih 30 verst berila **več** dobivali zavoljo **le** enega samega nadpisa na čelu „Novic“ vsaki teden) **ne bode** naročnikov zadel vés davek štempeljna, kateri za **vsaki list** znaša 1 krajcar, tedaj za celo leto 52 ali 53 kr., bo tudi založnik en del tega štempeljna prevzel, in tako prihodnje „Novice“ ne bojo **celo leto** za več dražje kakor za 40 kr., za pol leta 20, za četert leta 10 kr. Nad temi krajcarji se gotovo noben naročnik ne bode spodtikal, ker bo za-nje več berila dobival in ker nam druga pot ne kaže, ako nočemo, da se „Novice“, kakor smo že rekli, skerčijo v versto tistih časnikov, kateri izhajajo le enkrat ali dvakrat **vsaki mesec**.

Ker bo vprihodnje izhajala **cela pôla na enkrat**, bomo razverstovali sestavke vselej tako, da **cela zadnja in predzadnja stran** bote obsegale **politične novice** in sicer uredjane po **raznih deželah**, in tako bode bravcom priljubljeni „novičar“ zlo zlo raztegnjen. Zavolj obilnišega prostora na enkrat ne bo treba dolgih sestavkov **na preveč kosov** (nadaljevanj) tergati, ampak na enkrat več prinesiti; po tem takem se bojo tudi dolgi sestavki vprihodnje lože jemali in pred končevali.

Obljube zavolj doklade **občne povestnice**, ktera se „Novicam“ brez plačila dodaja, nismo mogli letos **popolnoma** spolniti; bomo pa letos skusili kolikor bo moč, ker preslavni g. prošt Verne, kateri so po rajnem Vertovcu iz samega rodoljubja blagovolili spisovati občno povestnico, so nam te dni pisali, da jim dozdej ni bilo še mogoče svoje obljube doversiti, da pa hočejo biti mož beseda in da bojo napredovali povestnico, kolikor bojo najberže mogli. Oznanili so nam pri ti priliki tudi, da so doversili **obširen popis svojega letošnjega potovanja v jutrove dežele** in da jih je volja ga „Novicam“ izročiti. Oj vesela novica za novo leto!

In tako sklenemo vabilo na novo naročbo Novic.

Izhajale bojo po celi pôli **vsako sredo** in bojo veljale z „Oglasnikom“ in drugimi dokladami vred, ako se v **Ljubljani v tiskarnici** prejemaajo, za **celo leto** 3 gold. 40 kr., za **pol leta** 1 gold. 50 kr., za **četert leta** 55 kr.; **pošiljane po pošti** kamor koli 4 gold. 40 kr. za **celo leto**, za **pol leta** 2 gold. 20 kr., za **četert leta** 1 gold. 10 kr.

Naročnina se pošilja v **frankiranih pismih** v tiskarnico **Blaznikovo v Ljubljano** (na Breg Nr. 190); **nefrankirane** pisma se ne morejo jemati.

Pisanje naročil pa častitim naročnikom polajšati, jim bomo koj prvo pot podali naročilno pismo, v ktero se dnar zaviti v Ljubljano pošilja.

Prosimo pa prav lepo vse stare in nove naročnike, **naj se naročé berž ko morejo in gotovo še ta mesec**, ker zavolj štempeljna, s katerim mora novični papir že **pred natisom** previden biti, **se ne bo móglo več natisov napraviti kakor le toliko, kolikor se bode oglasilo naročnikov**; za tega voljo bi tedaj naročnike, ki bi se oglasili še le v novem letu, ne mógli postreči z vsemi listi, kar bi neljubo bilo njim in nam.